

OCJENE I PRIKAZI

Vodič Arhiva Zadarske nadbiskupije, priredili Josip KOLANOVIĆ i Oliver MODRIĆ, Državni arhiv i Zadarska nadbiskupija, Zadar, 2013., 206 str.

Tijekom listopada 2013. godine izašao je iz tiska, a javnosti predstavljen 20. listopada 2013. godine *Vodič Zadarske nadbiskupije*. *Vodič* su priredili prof. dr. sc. Josip Kolanović i Oliver Modrić, prof., arhivist. Nakladnici su Državni arhiv u Zadru i Zadarska nadbiskupija. Recenzenti ovog vrijednog izdanja su prof. dr. sc. Miroslav Granić i dr. sc. Melina Lučić. Knjiga je izdana potporom Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Zadarske županije. Predgovor je napisao zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić.

Zalaganjem pokojnoga zadarskog nadbiskupa mons. Ivana Prende sklopljen je ugovor s Državnim arhivom u Zadru o potrebi čuvanja, sređivanja i javne dostupnosti gradiva istraživačima i svim građanima. Ugovorom su se strane obvezale tako da Nadbiskupija osigura nove prostore i opremu za čuvanje gradiva, a Državni arhiv osigura jednog stručnog arhivistu koji će se brinuti o arhivu, sređivati gradivo i davati ga na korištenje strankama. Gradivo je prebačeno 2005. godine u nove, preuređene i moderno opremljene prostore u zgradi nasuprot Sjemeništa (s ulazom na br. 2 u ulici Jurja Bijankinija) gdje se i danas nalazi. U lipnju 2006. godine otvorena je čitaonica gdje je gradivo Arhiva Nadbiskupije dostupno široj javnosti.

Vodič sadrži 206. stranica. Započinje s predgovorom (7 – 11), potom se nastavlja poglavljem „Izvod iz Klasifikacije arhivskih fondova i zbirke Republike Hrvatske“ (11 – 13). Slijede poglavlja „Arhivski fondovi i zbirke Arhiva Zadarske nadbiskupije“ (13 – 16), „Kratice“ (16 – 17), potom „Arhiv Zadarske nadbiskupije“ (17 – 25), te na kraju sam „Vodič kroz arhivske fondove i zbirke“.

Tradicija arhiva seže još od samog postojanja Zadarske (nad)biskupije. Sama činjenica da su do danas sačuvani stari arhivski zapisi govori o čuvanju arhivskih zapisa (isprava) i brizi za njih, pa time i o postojanju (nad)biskupijskih arhiva od najstarijih vremena. Arhiv Zadarske nadbiskupije čuva gradivo nastalo djelovanjem središnjih tijela crkvene uprave, prvenstveno spise Nadbiskupskog ordinarijata i osobne spise nadbiskupa. Zatim, čuva spise nastale djelovanjem Stolnog kaptola u Zadru i spise Ninske biskupije koja je ukinuta 1828. godine. U arhivu se također čuva i gradivo raznih školskih ustanova, crkvenih zaklada, nadarbina, bratovština i drugih ustanova te osobni arhivski fondovi preminulih svećenika. Danas Arhiv Zadarske nadbiskupije preuzima gradivo dekanata, župa i kapelanija s područja koje teritorijalno obuhvaća Zadarska nadbiskupija.

Prvo je poglavlje „Arhivski fondovi Arhiva Zadarske nadbiskupije“ gdje se povijesno periodizacijski donosi prikaz fondova od Druge austrijske uprave u Dalmaciji (1813. – 1918.). Potom slijedi odgoj i obrazovanje, zdravstvene i socijalne ustanove, društva, udruge, udruženja, vjerske ustanove, osobni arhivski fondovi i zbirke izvornog arhiv-

skog gradiva. Donosi se povijest stvaratelja gradiva, nadležnost i funkcije, administrativni ustroj, povijest fonda, sadržaj fonda, popis gradiva, kazala, jezik/pismo, obavijesno pomagalo, dopunski izvori te bibliografija za svaki fond.

U *Vodiču* su navedeni svi fondovi koji su pohranjeni u Nadbiskupskom arhivu te su označeni prema arhivističkim pravilima: sa signaturom, klasifikacijom, nazivom fonda, vremenom nastanka gradiva, količinom i stvarateljem.

Svaki fond započinje poglavljem „Povijest stvaratelja gradiva“, potom „Nadležnosti i koje su mu funkcije“, te „Administrativni ustroj“. Slijede „Povijest i sadržaj fonda“, „Popis gradiva“, „Kazala“, „Jezik/pismo“, „Obavijesno pomagalo“, „Dopunski izvori“, „Bibliografija“ i ponegdje „Slikovni prilog“.

Na kraju možemo zaključiti i reći o vrijednosti ovog Vodiča. Do danas ovakvo marljivo sačinjeno djelo nismo imali. Ono znanstvenicima koji istražuju crkvenu povijest, ali i drugim zainteresiranim osobama pruža bolji uvid u ogromnu i vrlo vrijednu dokumentaciju Katoličke crkve, pa se na taj način njeguje sjećanje na život Crkve i, kako zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić kaže, „pokazuje obrise Kristova djelovanja u Crkvi kao sveopćem sakramentu spasenja“.

Josip Celić